

Razstava:

LEPOTA PARE ali konec parne vleke na prelazu Jing-Peng

Avtor: mag. Tadej Brate, dipl. industrijski arheolog, inž. strojništva.

Avtonomna republika Notranja Mongolija je danes del Republike Kitajske. Ogromna pusta prostranstva so komajda prehodna saj je prometnic zelo malo. Da bi pospešila gospodarski razvoj v tem delu države se je Notranjemongolska vlada odločila zgraditi novo, preko 1000 kilometrov dolgo železniško progo med Jininom in Tongliam, imenovana Ji-Tong. Sodobno železniško progo so začeli graditi v devetdesetih letih in jo dokončali pred nekaj leti.

Ko je bila železnica gotova so se pojavile težave. Država žal ni mogla upravi nove železnice dobaviti sodobnih vlečnih vozil, saj jih je primanjkovalo vsepovsod. Rešitev so našli tako, da so usposobili več sto parnih lokomotiv vrste QJ (Quian Jin – visoki cilj oz. napredek), ki so bile v bistvu že odpisane in izločene iz prometa. Stroje so obnovili in jih vključili v redni promet. Tako je sredi devetdesetih začela delovati ena najsodobnejših glavnih železniških prog Kitajske – vendar v celoti s parno vleko!

Ko se je razvedelo po svetu, kaj se dogaja v notranjemongolskih stepah, so od povsod začeli prihajati na to progo ljubitelji starih vlakov in parnih lokomotiv. Železnica je postala edina glavna proga na svetu, ki je uporabljala parno vleko vse dni v letu in to po vsej svoji dolžini. Najzanimivejši del proge je bil nekako v sredini. To je bil nekaj več kot 700 m visoki prelaz Jing- Peng, preko katerega so speljali tire v serpentinah in mostovih po vzoru švicarske Šentgothardske železnice. Čez hude vzpone prelaza so tovarne vlake vlekli praviloma vedno po dve lokomotivi vrste QJ. Posebno pozimi ob izredno nizkih temperaturah, običajno okrog 20 stopinj pod ničlo in ob ostrem soncu in nebu brez oblakov, sta izpihana para in dim iz lokomotivskih dimnikov ustvarjala edinstvene dimne tvorbe. Para, dim, lokomotive in divja vožnja ter neokrnjena narava, so omogočali edinstvene fotografske posnetke, kakršnih ni bilo mogoče narediti nikjer več na vsem svetu!

Tu je vzcvetel pravi železniški foto-turizem in prinašal znatna, a nepričakovana finančna sredstva deželni upravi. Tujci so bili nadvse dobrodošli saj vlakoljubi turisti niso skoparili. Toda razvoj je šel naprej. Kitajci so se zavzeli, da bodo do olimpijskih iger izgnali parno vleko s svojih tirov. Lani je na progo Ji-Tong prišla vrsta dizelektričnih lokomotiv in zamenjava vleke se je začela. Turistični tok vlakoljubcev je takoj močno upadel in kitajske turistične organizacije so zagnale vik in krik! Rešitev, ki so jo sprejeli je vsaj zaenkrat slaba! Le še občasno, morda enkrat na dan se na Jing-Pengu pojavi spet vlak s parno lokomotivo – premalo, da bi zadostili želje fotografov! Parne lokomotive sicer še čuvajo za občasne vožnje, a promet ni več tak kot nekoč! Lepota pare in dima na Jing-Pengu sta pravzaprav izginila, z njima pa tudi edina možnost na svetu, doživeti parno lokomotivo v vsej svoji lepoti in delovanju. Vse kaže, da je labodji spev parne lokomotive nepreklicno končan!

Malo je znano, da je naš edini industrijski arheolog, mag. Tadej Brate velik ljubitelj parnih lokomotiv. V iskanju starih strojev je v svojem življenju prepotoval ves svet in fotografsko beležil zadnje primerke še zadnjih delujočih parnih lokomotiv. Zato ni čudno, da je prelaz Jing-Peng obiskal kar dvakrat in pripravil izbor svojih najboljših fotografij. Po skoraj štirih desetletjih je to prva Bratetova samostojna fotografska razstava s področja zgodovine parne vleke.

Fotografije bodo razstavljene v razstavnem prostoru Železarskega muzeja na Teharjih pri Celju. Razstava, ki je nastala ob prijaznem pokroviteljstvu in pomoči tovarne Štore Steel in Izobraževalnega centra Štore, bo odprta od 9. novembra do 20. januarja 2007, od ponedeljka do petka od 10.00 do 13.00 ure, ob sredah do 17.00 ure. Izven odpiralnega časa je ogled možen po predhodni najavi na:

Izobraževalni center Štore d.o.o.
Teharje 11
3221 Teharje
tel: 03/ 425 88 06
e-pošta: ic.store@siol.net
www.ic-store.si